

ข้อเสนอแนวความคิด/วิธีการเพื่อพัฒนาหรือปรับปรุงงาน
ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

เรื่อง การวิเคราะห์และจัดลำดับความสำคัญของปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อมเพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อมระดับจังหวัด

โดย

นางสาวชินานาฏ ลิกชะไชย

ตำแหน่ง นักวิชาการสิ่งแวดล้อมปฏิบัติการ เลขที่ตำแหน่งเลขที่ 746

กลุ่มงานสิ่งแวดล้อม

สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดระนอง

เพื่อเสนอขอประเมินประกอบการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง

นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ

ตำแหน่งเลขที่ 746 กลุ่มงานสิ่งแวดล้อม

สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดระนอง

สำหรับผู้ปฏิบัติงานที่มีประสบการณ์ (ตำแหน่งประเภทวิชาการ)

พ.ศ.2553

ข้อเสนอแนวความคิด/วิธีการเพื่อพัฒนาหรือปรับปรุงงาน
ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

เรื่อง การวิเคราะห์และจัดลำดับความสำคัญของปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อมเพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อมระดับจังหวัด

โดย

นางสาวชินานาฏ ลิกชะไชย

ตำแหน่ง นักวิชาการสิ่งแวดล้อมปฏิบัติการ เลขที่ตำแหน่งเลขที่ 746

กลุ่มงานสิ่งแวดล้อม

สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดระนอง

เพื่อเสนอขอประเมินประกอบการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง

นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ

ตำแหน่งเลขที่ 746 กลุ่มงานสิ่งแวดล้อม

สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดระนอง

สำหรับผู้ปฏิบัติงานที่มีประสบการณ์ (ตำแหน่งประเภทวิชาการ)

พ.ศ.2553

การวิเคราะห์และจัดลำดับความสำคัญของปัญหา ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการ เพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมระดับจังหวัด

หลักการและเหตุผล

ในปีงบประมาณ 2550 กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มอบหมายให้ สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด เป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมระดับจังหวัด พ.ศ.2551-2554 ตามคำรับรองการปฏิบัติราชการ

แผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด หมายถึงแผนปฏิบัติการที่จัดทำขึ้นเพื่อปรับปรุง อนุรักษ์ พัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของจังหวัดได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับผลการวิเคราะห์สถานการณ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

การวิเคราะห์สถานการณ์ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของจังหวัด ต้องมีเนื้อหาครอบคลุมทั้งด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้สอดคล้องกับสภาพพื้นที่ของจังหวัดโดยคำนึงถึงสภาพการณ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในจังหวัดเป็นหลัก (Area-Based Approach) พร้อมกับเปิดโอกาสให้ประชาชนและภาคประชาสังคมที่เป็นภาคีการพัฒนาต่าง ๆ เข้ามีส่วนร่วมในกระบวนการวางแผน เพื่อให้แผนสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่ และทิศทางการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของจังหวัด

ในขั้นตอนการวิเคราะห์ปัญหา สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดระนอง ได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง จัดทำแบบสอบถามสถานการณ์ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่าง ๆ และปัญหาข้อร้องเรียนต่าง ๆ มารวบรวมเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการนำเสนอต่อที่ประชุม ในการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดทำแผนฯ โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการวิเคราะห์ปัญหา จัดลำดับความสำคัญของปัญหา และการให้ข้อเสนอแนะการแก้ไขปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยใช้กระบวนการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT Analysis) ซึ่งเป็นเครื่องมือในการประเมินสถานการณ์ สำหรับองค์กรในที่นี่คือจังหวัดระนอง เพื่อจำแนกจุดแข็งและจุดอ่อนจากสภาพแวดล้อมภายใน โอกาสและอุปสรรคจากสภาพแวดล้อมภายนอก ที่มีต่อการปฏิบัติงานด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของจังหวัดระนอง เมื่อได้

ทำการวิเคราะห์สภาวะแวดล้อมแล้ว การนำปัญหาไปจัดลำดับความสำคัญ (Priority) ว่าปัญหาใดมีความสำคัญที่สุด และมีความสำคัญลดหลั่นกันลงไปตามลำดับนั้นมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากปัญหาที่เกิดขึ้นมีหลายปัญหา จึงจำเป็นต้องพิจารณาจัดลำดับความสำคัญของปัญหา ว่าปัญหาใดมีความสำคัญที่สุด เพื่อจะนำมาแก้ไขปรับปรุง หรือพัฒนา ก่อน จึงต้องมีการกำหนดเกณฑ์การพิจารณา โดยพิจารณาจากความรุนแรงของปัญหา ความง่ายในการแก้ปัญหา ความพร้อม/สอดคล้องกับนโยบายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมของประชาชน

จากการประชุมเชิงปฏิบัติการฯ สามารถจัดลำดับความสำคัญของปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติ ได้ดังนี้

ลำดับที่ 1 ปัญหาทรัพยากรน้ำ ทั้งภัยแล้งและอุทกภัย เนื่องจากส่งผลกระทบต่อประชาชนจำนวนมากทั้งที่ใช้ใน เพื่อการอุปโภคบริโภคในชีวิตประจำวัน น้ำเพื่อการเกษตร และน้ำเพื่ออุตสาหกรรม

ลำดับที่ 2 ปัญหาทรัพยากรดินและที่ดิน เนื่องจากประชาชนที่เข้าร่วมประชุมส่วนใหญ่เป็นเกษตรกร มีการสะท้อนปัญหาเรื่องกรรมสิทธิ์ในการถือครองที่ดิน เกษตรกรรู้สึกถึงความไม่มั่นคงในอาชีพ ประกอบกับค่าใช้จ่ายในการปรับปรุงบำรุงดินสูง

ลำดับที่ 3 ปัญหาทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า เนื่องจากเป็นทรัพยากรที่มีค่า แต่มีการบุกรุกทำลายอย่างต่อเนื่องเพื่อการทำเกษตร

ในปี 2551 มีการทบทวนแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมระดับจังหวัด เพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการฯ ปี 2552-2554 โดยคณะกรรมการทบทวนแผนปฏิบัติการฯ มีความเห็นให้มีการเปลี่ยนแปลงการจัดลำดับความสำคัญของปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติ เนื่องจากสภาพแต่กำเนิดของดินนั้น สถานีพัฒนาที่ดินระนอง ได้มีแนวทางในการปรับปรุงบำรุงดิน ส่งเสริมการทำเกษตรอินทรีย์ และให้คำปรึกษาแก่เกษตรกรแล้ว ส่วนปัญหาการถือครองที่ดินเป็นปัญหาที่ต้องแก้ไขในระดับนโยบาย และจังหวัดมีมาตรการในการป้องกันการบุกรุกที่ดินไว้แล้ว คณะกรรมการฯ จึงจัดลำดับความสำคัญของปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติขึ้นใหม่ ดังนี้

ลำดับที่ 1 ปัญหาทรัพยากรน้ำ เพื่อการอุปโภคบริโภคในชีวิตประจำวัน เนื่องจากส่งผลกระทบต่อประชาชนจำนวนมาก และต้องได้รับการแก้ปัญหาอย่างต่อเนื่อง

ลำดับที่ 2 ปัญหาด้านทรัพยากรป่าไม้ เนื่องจากจังหวัดระนองมีทรัพยากรป่าไม้ที่สมบูรณ์ แต่ถูกบุกรุกทำลายเพื่อการเกษตร จึงจำเป็นต้องมีมาตรการแนวทางในการยับยั้งและป้องกันการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้พร้อมทั้งปลูกฟื้นฟูร่วมด้วย

ลำดับที่ 3 ปัญหาทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง เนื่องจากรายได้หลักของจังหวัดระนอง มาจากการทำประมง ซึ่งมีแนวโน้มที่จะถูกทำลายมากขึ้น ปริมาณสัตว์น้ำลดน้อยลง ป่าชายเลน ถูกบุกรุกทำลายเพื่อทำนาุ้ง และฟาร์มปศุสัตว์

เนื่องจากทั้ง 3 ปัญหา ส่งผลกระทบต่อโดยรวมกับประชาชนส่วนใหญ่ของจังหวัดระนอง ส่งผลต่อการดำรงชีวิตประจำวันและการประกอบอาชีพหลัก ทั้งเกษตรกรและชาวประมง และส่งผลต่อแนวทางการพัฒนาจังหวัดที่ต้องการให้ระนองเป็นเมืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและสิ่งแวดล้อมที่น่าอยู่ โดย จำเป็นต้องรักษาฐานทรัพยากรธรรมชาติให้มีความมั่นคง และการเข้าใช้ประโยชน์อย่างเป็นธรรม

บทวิเคราะห์/แนวคิด/ข้อเสนอ

บทวิเคราะห์

เนื่องจากประชาชนที่เข้าร่วมประชุมจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมระดับจังหวัด พ.ศ.2551-2554 ส่วนใหญ่เป็นเกษตรกร มีการสะท้อนปัญหาเรื่องกรรมสิทธิ์ในการถือครองที่ดิน เกษตรกรรู้สึกถึงความไม่มั่นคงในอาชีพ ประกอบกับค่าใช้จ่ายในการปรับปรุงบำรุงดินสูง ทำให้ปัญหาทรัพยากรดินและที่ดิน เป็นปัญหาสำคัญลำดับต้น ๆ ในการจัดทำแผนปฏิบัติการฯ แต่จากข้อมูลของสถานีพัฒนาที่ดินระนอง พบว่า จากสภาพภูมิประเทศของจังหวัดระนองส่วนใหญ่เป็นภูเขา และที่ราบติดทะเล จึงเป็นปัญหาดิน จากสภาพแต่กำเนิดของดินเอง ดังนั้นการปลูกพืชเศรษฐกิจบางประเภทที่ไม่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ จึงจำเป็นต้องมีการเตรียมพื้นที่และปรับปรุงบำรุงดินมาก ดังนั้นคณะกรรมการทบทวนแผนปฏิบัติการฯ จึงได้จัดลำดับความสำคัญของปัญหาใหม่เพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาของ จังหวัด และปัญหาที่ส่งผลในภาพรวมของจังหวัดโดยมีการเปรียบเทียบปัญหาทุกประเด็นอย่างละเอียดจากข้อมูลที่มีอยู่ของหน่วยงานต่าง ๆ ที่ได้รวบรวมมา

จะเห็นได้ว่า การคัดเลือกประชาชนกลุ่มเป้าหมายเข้ามาร่วมเสนอปัญหาและจัดลำดับความสำคัญของปัญหาในการจัดทำแผนปฏิบัติการฯ มีความสำคัญอย่างยิ่งเพื่อให้สะท้อนถึงสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นจริง ในขณะที่วิธีการในการวิเคราะห์ปัญหายังขาดการนำข้อมูลจาก SWOT Analysis ไปแปรผล และการจัดลำดับความสำคัญของปัญหายังขาดแนวทางการปฏิบัติตามหลักวิชาการที่ชัดเจน

แนวคิด/ข้อเสนอ

ในการจัดทำแผนปฏิบัติการฯ ครั้งต่อไป ควรจะมีแนวทางในการวิเคราะห์ปัญหา และจัดลำดับความสำคัญของปัญหา ดังนี้

1. การรวบรวมสถานการณ์และปัญหา ควรมีการรับฟังความคิดเห็นหรือสะท้อนปัญหาจากประชาชนในระดับหมู่บ้าน/ ชุมชน หรือตำบล เพื่อให้สามารถระบุพื้นที่เกิดปัญหาได้ชัดเจนขึ้น และสอดคล้องกับวิถีชีวิตของประชาชน

2. การจัดตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมระดับจังหวัด ให้ครอบคลุมหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และการคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิหรือประชาชนต้องมีความรู้และประสบการณ์ในการทำงานด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

3. ในการจัดทำแผนฯ ควรเลือกกลุ่มผู้ที่จะเข้าร่วมประชุมให้ถูกต้องตรงตามเป้าหมาย โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ

3.1) กลุ่มผู้นำที่เป็นทางการ เช่น นายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน

3.2) กลุ่มผู้นำที่ไม่เป็นทางการ แต่เป็นที่เคารพ ยอมรับนับถือของชุมชนให้เป็นผู้นำ หรือผู้นำกลุ่มต่าง ๆ เช่น ประธานอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน ทั้งในระดับหมู่บ้าน ระดับตำบล ระดับอำเภอ และ ระดับจังหวัด และควรเลือกประชาชนที่เป็นตัวแทนของกลุ่มอาชีพที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้ครอบคลุมในทุกพื้นที่ตำบลหรืออำเภอ

4. การรวบรวมข้อมูลพื้นฐานจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ควรมีการจัดเก็บข้อมูลในระบบภูมิสารสนเทศเพื่อนำมาวิเคราะห์สภาพพื้นที่ และกำหนดตำแหน่ง ขอบเขตของพื้นที่เกิดปัญหา และการวิเคราะห์ถึงสภาพปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่จังหวัดเชิงนโยบาย ด้วย SWOT Analysis เพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์พัฒนาจังหวัด

5. เชื่อมโยงปัญหาต่าง ๆ ด้วยวิธี Arrow Analysis หรือ Problems Tree เพื่อวิเคราะห์สาเหตุและผลที่ตามมาของปัญหา ซึ่งจะเป็นแนวทางในการกำหนดวัตถุประสงค์และแผนงาน/โครงการ ให้เกิดความต่อเนื่องต่อไป

6. เสนอวิธีการจัดลำดับความสำคัญของปัญหา ด้วยวิธี Matrix scoring and ranking ดังนี้

6.1 กำหนดประเด็นปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

6.2 สร้างตัวชี้วัดในการประเมินความสำคัญของแต่ละประเด็นปัญหา อาจเป็นตัวชี้วัดเชิงปริมาณหรือเชิงคุณภาพ

6.3 จัดทำร่างเกณฑ์หรือปัจจัยที่ใช้ในการจัดลำดับความสำคัญของปัญหา เช่น ความรุนแรงของปัญหา ความยากง่ายในการแก้ไขปัญหา ความพร้อมหรือความสอดคล้องกับนโยบายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การมีส่วนร่วมของประชาชน เป็นต้น

6.4 จัดแบ่งระดับช่วงชั้นในแต่ละเกณฑ์ เพื่อกำหนดระดับคะแนน เช่น

เกณฑ์	ระดับ คะแนน	คำอธิบาย
ความรุนแรงของปัญหา	5	ความรุนแรงของปัญหามากที่สุด เป็นปัญหาระดับจังหวัด มีผลกระทบในวงกว้าง มีผู้ได้รับผลกระทบจำนวนมาก
	4	ความรุนแรงของปัญหามาก เป็นปัญหาระดับอำเภอ มีผลกระทบในวงกว้าง มีผู้ได้รับผลกระทบมาก
	3	ความรุนแรงของปัญหาปานกลาง เป็นปัญหาระดับตำบล มีผู้ได้รับผลกระทบปานกลาง
	2	ความรุนแรงของปัญหาน้อย เป็นปัญหาระดับหมู่บ้าน มีผู้ได้รับผลกระทบน้อย
	1	ความรุนแรงของปัญหาน้อยมาก เป็นปัญหาระดับกลุ่ม มีผลกระทบน้อยมาก มีผู้ได้รับผลกระทบเป็นกลุ่มคนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งจำนวนน้อย
ความยากง่ายในการแก้ไขปัญหา	3	แก้ไขปัญหาดังง่าย ใช้งบประมาณน้อย สามารถดำเนินการได้อย่างรวดเร็ว ไม่ยุ่งยากหรือซับซ้อน สามารถใช้เทคโนโลยีขั้นพื้นฐานหรือที่มีอยู่ได้
	2	แก้ไขปัญหาดำปานกลาง ใช้งบประมาณค่อนข้างสูง ต้องใช้ระยะเวลาในการพิจารณา ใช้เทคโนโลยีที่สูงขึ้น หรือมีผลการศึกษาแนวทางในการแก้ไขปัญหาไว้แล้ว
	1	แก้ไขปัญหาดำยาก ต้องใช้งบประมาณสูง ต้องใช้เทคโนโลยีขั้นสูง ต้องมีการศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อม ต้องแก้ไขในระดับนโยบาย

เกณฑ์	ระดับ คะแนน	คำอธิบาย
ความพร้อมหรือความสอดคล้อง กับนโยบายขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น	3	อปท.มีความพร้อมในการดำเนินงาน ทั้งด้าน งบประมาณ บุคลากร และเทคโนโลยี มีโครงการ บรรจุไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่น
	2	อปท.มีความพร้อมปานกลาง อาจขาดความพร้อม ด้านงบประมาณ บุคลากร หรือเทคโนโลยี ด้านใด ด้านหนึ่ง แต่สามารถพัฒนาโครงการบรรจุไว้ใน แผนพัฒนาท้องถิ่นได้
	1	ไม่สอดคล้องกับแผนพัฒนาท้องถิ่น อปท.ขาด ความพร้อมในด้านงบประมาณ ด้านบุคลากร และ เทคโนโลยี
การมีส่วนร่วมของประชาชน	3	ประชาชนสามารถเข้าถึงหรือเข้าร่วมแก้ไขปัญหา ได้จำนวนมาก
	2	ประชาชนสามารถเข้าถึงหรือเข้าร่วมแก้ไขปัญหา ได้ปานกลาง จากการถูกคัดเลือกหรือต้องได้รับการ แต่งตั้ง
	1	ประชาชนไม่สามารถเข้าถึงหรือเข้าร่วมแก้ไข ปัญหาได้หรือมีส่วนร่วมได้น้อยมาก

6.5 กำหนดค่าถ่วงน้ำหนักความสำคัญในแต่ละเกณฑ์ ซึ่งแต่ละเกณฑ์อาจมีค่าถ่วง
น้ำหนักไม่เท่ากันขึ้นอยู่กับสถานการณ์และความเหมาะสมในขณะดำเนินการ

6.6 พิจารณาประเด็นปัญหาและตัวชี้วัด แล้วให้คะแนนแต่ละประเด็นปัญหา นำ
คะแนนไปคูณน้ำหนักในแต่ละเกณฑ์ แล้วนำค่าคะแนนทั้งหมดทุกเกณฑ์มารวมกัน เป็นคะแนน
รวมของประเด็นปัญหานั้น คำนวณคะแนนในทุกประเด็นปัญหาให้ครบถ้วน

6.7 สรุปลำดับความสำคัญของปัญหาจากคะแนนรวมในแต่ละประเด็นปัญหา
คะแนนรวมที่มีค่ามากที่สุดแสดงว่าประเด็นปัญหานั้นมีความสำคัญมากที่สุด ส่วนประเด็นปัญหา
ที่มีค่าคะแนนลำดับรองลงไปจะมีความสำคัญลดหลั่นกันไป ดังนั้นจึงควรนำประเด็นปัญหาที่มี
ความสำคัญมากไปจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมระดับ
จังหวัด เพื่อดำเนินการแก้ไขปัญหาลำดับต้นๆ หรือเป็นปัญหาที่ต้องได้รับการแก้ไขปัญหาก่อน

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. การวางแผนทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่องและมีความเชื่อมโยงในแผนงานระดับต่าง ๆ ทั้งระดับกระทรวง ระดับจังหวัด หรือระดับท้องถิ่น
2. การจัดลำดับความสำคัญของปัญหาที่สะท้อนถึงปัญหาที่มีความสำคัญต้องได้รับการแก้ไขก่อนอย่างแท้จริง หรือกระทบต่อประชาชนจำนวนมาก หรือกระทบต่อการพัฒนาในระดับต่าง ๆ
3. เกิดการยอมรับจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และประชาชน สามารถนำแผนไปใช้ปฏิบัติอย่างจริงจัง

ตัวชี้วัดความสำเร็จ

1. แผนงาน/โครงการ ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับต่าง ๆ
2. ระดับความสำเร็จของการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมระดับจังหวัด
3. ความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดทำแผนปฏิบัติการฯ จากการนำไปปฏิบัติ

(นางสาวชินานาฏ ลิกชะไชย)
ผู้เสนอแนวคิด

